

A tel-avivi Habimában

Csak a jó szerencsében bízza mentünk el a színházba Tel-Avivban. Hátha mégis kapunk jegyet. A Habima színházjának éve óta minden üres nézőtér, három nappal előre kell megváltani a jegyet. A színház éppúgy hozzátartozik az épülő ország életéhez, mint a munkálatokhoz.

Ezt a régi mesét izzó, friss levegővel és aktuális lendülettel tölti meg a színház. Minden él, mozog és játszik a színházban. A díszlet, a kísérő zene, a gesztus, a maszk, a hang tökéletes összejáratás olvad össze. A színház egyszerűen expresszionista, szimbolista és naturalista. Ezt az előadást meg kell érteni az is, aki egy szót sem tud héberül. Kisérteties maszkban jelennek meg a színészek, furcsa szimbolikus figurák, a szabó vékonyan és tüdővésziesen, szinte kecskére maszkírozva, szögletes mozdulatokkal, hosszú, fémtételes öltözetek öltve a láthatatlan túlvilágot és a cénával, a pénzváltó pontosan és jól lakottan, ujjai, a megszokott mozdulatokkal, mindig az aranyakat számolják. Ha kell, két részre oszlik a színház és álarcs figurák vetik ki pregnánsan a jelenet karakterét. A színész hangjában pontosan kidolgozott modulációja és a szimbolikus kontextusban a naturalista emberábrázolása a darab legfinomabb mélységeit is felszínre hozza.

Nos — kérde Landau az első felvonás után — ugye szép volt? Ez azért van, mert ebben a színházban nincsen sztár és nincsen

Most is tele volt a Mograbi (ebben az épületben játszik Tel-Avivban a Habima) előcsarnoka. Már a külső kép is mutatja, hogy a színház nem parádé, hanem elsősorban művészet. Alig van fekete ruha az egész nézőtérben, többnyire rövid nadrág és kék ing, akár a gyárban, vagy a mezőn. Reménytelenül döngöngink jegy nélkül a tömegben. Egyszerre baráti hang kiáltja a nevünk.

Hiszen ez Landau Michel, a volt zsidó képviselő, a romániai zsidó párt egykori lelke, a bátor szónok, a fáradhatatlan organizátor, aki hat hónappal ezelőtt hajóra ült, hogy megmentse Palesztinát és azóta nem jött többet vissza.

Most ő a titkára a Habimának és boldogan szorongatjuk a régi barát kezét. Persze, hogy van mindjárt jegy és pótzsek és mielőtt még a függöny felgördült volna, ülünk mi is a nézőtérben.

Jó, hogy itt ül mellettnk Landau, aki fiatalos energiáját éppen olyan lendülettel álitotta a nemzeti színház kulturmissziójának a szolgálatába, amilyen hévvel védte éveken át a bucaresti parlament tribünjéről a román

zsidóság érdekeit. Jelenetről-jelenetre meséli el a darab tartalmát, hogy megértsük a héber előadást.

A világ első héber színháza, a Habima, Moszkvában született meg. 1917-ben, a kommunista rezsim alatt. Gorkij és Csicserin személyes pártfogásukba vették. Csak ezért tudott tiz évig Oroszországban élni. A kommunista párt zsidó tagjai viszont állandóan marták. Noha egyszerű színház volt. Első darabjának, a Dybuknak rendezését minden új színház lekopírozta. Ebből fejlődött ki az új orosz játéktípus. A zsidó kommunisták asszimilációs érdekeit zavarta a héber színház 1927-ben, hiába volt Gorkij és hiába volt Csicserin, fel kellett szednie sátorfáját és el kellett indulnia a világra.

Bejárta a Habima Európát és Amerikát. Akkor sikereket aratott, amilyenre azóta sem volt példa. Thomas Mann, Einstein és Reinhardt elragadtató leveleit ma is őrzik még a színház.

Most felhúzzák a függönyt, kezdődik az előadás. Solem Alechem darabja van a műsoron: az Ocar, a Kincs. Naiv gettómese a hihetetlenül szegény zsidó faluról, amelynek lakói nagy nyomorúságukban régi elásott kincsről álmodnak, felássák érte a régi teme-

Takarékossági könyvecskére
 Petrol-gázfűtő, fagyaltgép, evőeszköz, könyvhadényt, üveget, porcellánt legolcsóbban

Moskovits & Comp. Cluj
 (Főpostával szemben)

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

(Oradea mellett) (Románia Póstyénye)

49 C° hőfoku naponta 19 millió liter vizet adó kénes, rádiumos hévvíz forrás. — Mindenféle reumatikus bántalmak, valamint női betegségek ellen páratlan gyógyhatásu.

Ujjonnan berendezett:
 iszapfürdők, iszappakolások, morfürdők és mesterséges szénsavasfürdők, állandó orvosi felügyelet mellett!

I. oszt. teljes pensió június, szept. hónap 200 lei naponta
II. oszt. pensió napi 100 lei és gyermekek pensiója napi 100 lei
 50%-os vasuti kedvezmény egész éven át érvényes. — Különböző szórakozások: Tenisz, könyvtár, szabadfürdő.

Egész éven át nyitva!

épület tényleg cementbe fagyasztott zene. Kauffmann az új héber stílust, saját szavai szerint, az ország faunájából és florájából komponálta össze, abból, hogy az égboltnak milyen a színe és a hajlása az ország fölött, hogy milyenek a hegyei és a völgyei, milyen a tengerpartja, milyen színe és formája van a fának s hogyan viszonylik a zsidó telepes az ország földjéhez. Ezekből az elemekből rötta össze a színházépítő mérnök a Habima új épületének a tervét.

Habima. Ezen kívül tizenhat más helyen az ország minden sarkában. Játszik Haifában, hatalmas községben, játszik Chederában, fából és vastraverzekből készült munkásszínházban és játszik a daganjai kvucán, husz száz deszkából összezsúfolt színházban. Ha Afuleba érkezik, az Emek minden falujából, kvucájából és kibucából egész karavánok indulnak meg. Lóháton, szekéren, teherautóbilin, gyalog özönlik a falvak népe a színházba, ami ma több, mint egyszerű játék, szimfónikus kísérezeneje az építésnek.

Százhusz napot játszik Tel-Avivban a **Jámbor Ferenc**

Roszbabra fordult Popovici Mihai állapota

BUCURESTI, június 15. Tegnap este Popovici Mihály állapota válságosra fordult. Az orvosok megállapították, hogy a beteg szervezetének ellenállóképesége vesztett erejéből, mert cukorbetegségben szenved. Tetanusz elleni injekciót adtak Popovici Mihálynak, akinek magas láza van. Ma reggel 3 orvos tartott konzultációt betegágyánál, de még nem döntöttek, mikor vesszik ki a golyót testéből.

Milyennek látja Ön Európa sorsát a következő tiz esztendőben?

Serruys, H. G. Wells és I. B. S. Haldane nyilatkozatai

A Berliner Tageblatt a napokban körkérdezt intezett számos angol és francia politikai, irodalmi és tudományos előkelőséghez. A körkérés két mondata így szól: „Milyennek látja Ön Európa sorsát a következő tiz esztendőben?”

Gondolja, hogy a mai államgazdálkodás elkülönböztési tendenciái még jobban kiélesednek a jövőben?”

D. Serruys, az Institut Colonial alelnöke és a francia kereskedelmi delegációk régi, bevált vezetője így nyilatkozott: — Európa gazdasági sorsa a jövőben föld-részünk békéjétől és biztonságától függ. A konfliktusoktól való félelmükben autarkiaira rendezkednek be az országok, a termelő tüke lassu munkájára, az árucserének és a pénzügyeknek megállására. Holott Európa utolsó tiz évének tapasztalatai követelnek tanítják, hogy kontinensünk egyetlen népe sem képes önmagában megélni. De az együttműködés és az érdekek kölcsönössége csak akkor kaphatnak új életre, ha a gazdasági és diplomáciai feszültségek megengyhülnek. Le kell rombolni a szellemi válaszfalakat, hogy a gazdaságiak is eltűnjenek.

Nem lehet tagadni, hogy a gazdasági ellentétek gyöngülnek. De ez ne tévesszen meg senkit afelel, mintha a világ vissza akarna térni a liberális gazdasági rendszerre. A gazdasági függőség helyre fogja állítani az országok szabad és gyümölcsöző árucseréjét.

H. G. Wells, a híres angol író így válaszolt: — Nem tartom valószínűnek, hogy Európa a közeljövőben háboruszkodni fog. Egy modern háboru az országok szociális és gazdasági szervezeteit a legsúlyosabb erőröbájának teszi ki és szociális dezorganizációhoz vezet. A közlekedési szabadság mai silyvedése előreláthatólag kiélesedik és az egész világ megértheti azt az állapotot, amit a kínai történelem ismer az általános zavarok idejéből.

Ugy vélem, hogy a modern tudomány és technika, amely nagyszámu tehetséges szakembert, repülőket, stb. hoz létre, egy szép napon ki fogja fejleszteni saját szolidaritását, amely majd tulateszi magát a tisztára nemzeti és politikai tradíciókon. Azt hiszem, hogy a repülők és technikusok diktatúrája

fog kialakulni a jövő megrázkódtatásaiból és politikai összeomlásaiból.”

I. B. S. Haldane egyetemi tanár, író Cambridgeben: — A legtöbb európai országban a tudomány az emberi dolgokra való alkalmazása kétségtelenül fokozott bizonytalanságra fog vezetni. A munkást fenyegetni fogja a munkanélküliség, a kapitalistát az infláció veszedelme és mindkettőt a fegyverek ijesztő fejlesztése. A legtöbb államban az életstandard csökkenése várható. Számolni kell a kommunizmus jelentős fejlődésével azokban az országokban, ahol nem gosdoskodnak a tömegek ellátásáról, közegészségéről, lakásáról és egyéb szociális szükségletéről.

Nehéz elhárítani az európai háboru gondolatát a következő tiz évben, noha két nagyhatalom elegendő lenne ahhoz, hogy a Népszövetség útján a veszedelemnek elejét vegye. A jövő háboruja inkább a társadalmi rend felbontása felé fog irányulni, semmint katonai győzelmekre. Ha a kommunizmusnak jó kilátásai lennének a jövő háborujában, akkor ez nem belső érdemeiért történne, hanem mert a kapitalista nemzetek csak háboruval és háborus előkészületekkel tudnak foglalkozást adni a népeknek. Európa a civilizáció korszakából, úgy látszik, átmegy a heroikus korszakba és véleményem szerint sokkal kellemesebb heroikus korról írni, mint abban élni.

Megsemmisítik a jugoszláv ellenzék mandátumait. Belgrádból jeleltük: A parlament többség között mindinkább az a vélemény nyilvánul meg, hogy az ellenzéki képviselők mandátumait megsemmisítik.

A legmodernebb higiénia, Alikseptikusan preparálva, tartós, selyemfinom, nagy ellenállóképeségű

